

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ

Ἑλληνικὸν μυθιστόρημα εἰς δύο αὐτοτελῆ μέρη

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΜΕΣΘΕΝΕΥΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄
Η ΑΦΙΞΙΣ

Ἡ τελευταία μεταθεσις ἔφερε τὸν δημοδιδάκαλον κόριον Ἰερώνυμον Μεσθενέα εἰς κάποιον λιμάνι, ὅπου ἄραζε γιὰ καλὰ.

Τὸ θαύμα αὐτὸ ἔγινε, ὅχι τόσο γιὰτὶ δὲν ἔπαιξε γιὰ ζήτησιν ἄλλου τῆ θύρας τοῦ στοῦ παλατιοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸ περισσότερο ἀπ' τὴν τόλμην ποὺ εἶχε, μόλις ἐπάτησε τὸ πόδι του στοῦ μωραῖο τοῦ νηιοῦ νὰ γνωρισθῆ με τὸν καπετάν Μηνᾶ Γούμανα, τοῦ Χριστῆ Κωσταντῆ τοῦ γιοῦ.

Ἐνταῦθα Σεπτέμβριος τοῦ 1875, Σάββατον, καὶ εἶχε τοῦ μηνός.

Δὲν εἶχε ἀκόμη καλὰ-καλὰ ξεμεράσῃ, ὅταν εἰ πρώτος παλῆται τοῦ Θανάου ξεχώρισαν βάρη καίποιον ἀπορῶνα.

Σὰ λίγο εἶπαν καὶ τὸ πλεούμενον ποὺ εἶχε πληρῆ κατὰ τὸ λιμάνι τοῦ νηιοῦ.

— Ἡ μπριτοῦρα τοῦ Θεοδώρου !
— Ἐρχετ' ἀπ' τὸν Παρά.

Καὶ νῆπν, ποὺ μπαίνει τώρα κεραιωτῆ καὶ ὑπερὰ διπλωρῆναι χωρὶς νὰ χῆσθ τὸ κεραιῶν της.

Ὁ μορτοῦ ἐβριθε τὸ γίνετο καὶ τραβῶντα: τον ἐζόγισσε τὴν μπριτοῦρα στοῦ μωραῖο, ὅσο τὴν ἐπαρῆν τὰ νερά. Ἐνα καλλη-κέραι εἶδε τὸν πόντα, κ' ἔτσι ἐνόησε τὸ κεραιῶν. με τὸ νηοῦ.

Οἱ παρῆργοι ποὺ δὲν λείπον ποτὲ, ἐπληροῖσαν τότε καὶ εἶδαν νὰ ξεμπρακρίζονται ἀπὸ ξερακηναιὺς ἀπαρῆτραις καὶ μὴ κοντῶ-χοντες παραμάνη—νταντὰ ἦταν παύ-λοα μὴ πηννηταπάντα χρονοῦν γυναικα, ποὺ ἐγύριζαν στοῦ σπηρικό τους.

Τώρα βγάξουν καὶ τῆς παραγγελίας ἀπὸς ἐμπόρου, ἐνός μπακάλη, καὶ τὸ παπὰ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ποὺ εἶναι καὶ πατέρας τοῦ Δημάργου.

Στὴ μπριτοῦρα ὅμοι: μέσος ἔχει μείνει καὶ καὶ ἄλλο. Ἐνας γέ-ρωος μὴ ἡμῶν, ὁ ὅποιος, καθωρισμένος διπλα στοῦ πρῶτον καὶ τυλιγμένος μ' ἓνα σάκι νταρωτῶν, γλυκοκοιμῶταν ἀκόμη, με τὸ κε-φαλί του σκυφτὸ καὶ με τὰ σταυρωμένα τὰ χέρια.

Καὶ ἔβλεπ' ἔτσι γιὰ κέρποση ὦρ' ἀκόμη, — ποὺς ἀπειθεῖται τώρα πὴ τὸν θυμηθῆ ! — ἂν ἡ παραμάνη μόλις βγήκε στοῦ μωραῖο— με τὴ βοήθειαν δὲ καὶ τὸν ἀπὸξω, γιὰτὶ ζυλισμένη καθὼς ἦταν, ἐπέ-κλιζε στὴ σαντ' ἀπάνω κ' ἔβγαζε κάποιον φωνήεν πολὺ δουρακίνο καὶ με τὸ κορμί της: — ἂν ἡ καλόφορη αὐτὴ παραμάνη, ἡ παρῆτρη κατὰ Μενεζελὰ τοῦ Μίνιζαρη, δὲν εἶχε τῆς φωνῆς, πρὶν νὰ χαι-ρατῆσθ καλὰ-καλὰ ὅλους καὶ ν' ἀνηγορήσθ κατὰ τὸ σάντι της.

— Καλὴ κὴρ-ἀίσκαλε... κὴρ-ἀίσκαλε... ἔδρα καὶ σὺ εἶμι νὰ ξε-ζυλιστῆς... νὰ σὺ γνωρίσω κ' ἔδρα με τοὺς δικούς μου...

— Ὁ δασκάλος!... εἶπαν σιγὰ-σιγὰ πεντήξην ἀπ' τοὺς πα-ριέρους.

— Σὺν πολὺ γέρωος δὲ σὺς φαίνεται ;
— Τὸ αὐτὸ τῆς παραμάνη τὸ πῆρε καὶ διαπραχῶνται.

— Δὲν εἶναι δὲ καὶ τόσο γέρωος ! Ἐνταῦθα ἀρρακηνωμένος, ζυλισμέ-νος καὶ ἀκρωτός. Δὲν ἔβριθε τί γλυκομῆλτος, τί κιλῶντος ἄνθρω-ποῦ εἶναι !...

Ὁ δασκάλος τὴν εὐχαρίστησε κουνῶντας με χερμόγαλο τὸ κε-φαλί του, κ' αὐτὴ ἔκοψε ὄρθω, ξεχνῶντας ἀπ' τὴ χάρις της—εἶχε χρόνιν νῆρθὸν στοῦ τόπου της—τὴν ἰδοῦσθαι ποὺ τοῦ εἶχε δομέναν, νὰ τὸν συστήσῃ στοὺς δικούς της.

— Ὁ δασκάλος !... εἶπαν καὶ ὁδοὺ παιδιάνη, με φωνὴ ποὺ εἶχε ποὺ πολὺ φόβο παραὰ σεβασμῶν, καὶ τὸν εἶδον με τὸ δακτυ-λάκι τους, πηγαίνοντες πίσω-πίσω.

Τέλος πάντων ὁ κόριος Ἰερώνυμος ἐσηκῶθη. Ἐτίναξε τὰ ροχὰ τοῦ καὶ με τὰ δὲ τοῦ τὰ χέρια ἐχαλαρωθήκα, ἀποτραβήχτηκα, πλητοῖσα στοῦν πόντα καὶ βγήκ' ἔβω, με τὴ βοήθειαν μόνο τῆς ἀπαρῆτραις του, τῆς ἀχώριστης συντροφισσῆς του, ποὺ γιὰ τὸ χατῆρι τοῦ εἶχε φάγῃ ὅλας τῆς πόρας τῆς ὁποῖας δὲ ὀφρανός, συμπληρω-

νοντας τὸ ἔργον τὸν ὀπουργῶν τῆς Παιδείας, εἶχε ρίξῃ, κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ δημοδιδάκαλου, ἀπ' τὸν πρῶτον τοῦ διορισμῶ ἕως τὰ σήμερα.

Β' Ἡ ΠΡΩΤΗ ΓΝΩΡΙΜΙΑ

Σὰ ἓνα τραπεζάκι τοῦ Κεραιῶν τῆς Παραλίας, ὁ καπετάν Μηνῆς τριβοῦσε τὸν πρῶτον τοῦ ναργιλῆ. Τὸ καρβουνάκι τοῦ λουλά τοῦ εἶχε ἀλλάξῃ ὁ Θανάου δὲο φορές, τὸ τουμπάκι εἶχε καὶ κάτω ἀπ' τὴ μῆση καὶ τὸ μαρκαῖο καὶ τὸ Μηνῆ εἶχε φάγῃ μαζί με τοὺς μαρκαῖτους ἀπὸ τοῦ γιαντῆσκου.

Ἐκῆταξε λοιπὸν μὲς' ἀπ' τὰ φρόδα τοῦ με παρῆτρη, ἀλλὰ καὶ με κάποιον συμπάθητα τὸν γιαντῆσκον ξῖνον ποὺ εἶχε γραμμῆ ἀπ' τὸν πόντα τῆς μπριτοῦρας ἵσα στοῦν πόρτα τοῦ μαγαζιοῦ καὶ ἐπληροῖσε με βῆμα σκεπρὸ κ' ἄργα, λυγίζοντας τὸ ὑψηλότατον κορμί του σύμφωνα με τὰ βῆματά του.

— Καλῶς ἐθαχτήκαμε τὸ δάκκαλο, εἶπ' ὁ Θανάου ὁ καφετζῆς καὶ ἐπροχώρησε λίγο, κουνῶντας τὸ κεφάλι του καὶ τὸ δαξί του τὸ χέρι, γιὰ νὰ τοῦ εὐχθῆ ἔτσι ἀπὸ μακρῶ τὸ «καλῶς ὄρωσας».

— Παρακαλῶ σας, εἶπαν ὁ δασκάλος, κῆρια...
— Ἐνάου.

—...Κόρις Ἀθανάου... δασκῶντα παιδῶν τινοῦ, ὅπως μεταφέρῃ ἀπὸ τοῦ πλοκαρῖου εἰς τὸ ὑμῆτερον κατῆστημα, ἐπὶ τοῦ πρῶτοντος ἐνο-εἶται, τὰς ἀποσκευὰς μου.

— Τὶ νὰ φέρῃ λέει ;...
— Τὰ μαρκαῖα σου, εἶπαν ὁ καπετάν Μηνῆς.

Ἡ βάρη, βάρη, καὶ βραχὴν φωνὴ τοῦ Μηνῆ, καθὼς μισοδύνηκε μίλιον ἀπ' τὸ στόμα του, ποὺ εἶχε διακρινεῖν τὸ ναργιλῆ, ἀπα-ραξὲ κάπως τὰ νεῦρα τοῦ δασκάλου. Ἐἶπαν ὅμοι ἓνα «εὐχαρίστη» με φωνὴ τῆς μῆτης καὶ τοῦ ὀφρανῶντος μαζί, ρίχνοντας καὶ μὴ κατὰ στοῦν καπετάν-Μηνῆ, ὅχι πολὺ συμπάθητικῆ, τὴν ὀποιαν ὅμοι ἐγλῆσκανε μ' ἓνα τοῦ χερμόγαλο, εὐθὺς ποὺ παρατήρησε τὴν ἀγαθῶ-τατη φυσιογνωμίαν τοῦ Μηνῆ καὶ τὸν εὐχαρίστησε καὶ με μὴ ἐκ-φραστῆτικῆ τοῦ χερμοῦ τοῦ κῆρυ.

— Ἐάνε μας τὴν τιμὴ, κὴρ-ἀίσκαλε, νὰ πάρῃς ἓνα καφὲ μαζί μας... Τοῦ εἶπε ὁ Μηνῆς τότε, καὶ με μὴ κῆρυ: τῆς κεφαλῆς του κατὰ τὸ μέρος τοῦ δασκάλου, εἶδα τὴν κερέλα ποὺ θὰ μπο-ροῦσε νὰ καθῆσθ καὶ με μὴ ἄλλη κῆρυ κατὰ τὸ μέρος τοῦ Ἐ-νάου, ἐπιθεθεῖσα τὴν παραγγεῖλια του.

— Πῶς τὸν κῆρυ, κὴρ-ἀίσκαλε ; ρῶτῃς ὁ Θανάου, ποὺ ἦρε τὸν κῆρυ νὰ τοῦ κῆρυ κῆρυ καὶ με μὴ γαρματῆκα, φανερόντως πῶς ὁ Μηνῆς εἶνε σημηντικὸ πρόσωπον.

— Ὅπως θέλετε καὶ με τὸν ἀδελφῆ, ἀρκαὶ κῆρυ: νὰ εἶνε, τοῦ ἀπῆρτης με τὸνον κάποιος πρῶτῆς; παραμάνη ὁ δασκάλος, χωρὶς νὰ ρῶτῃ ὅτι ἐνόησε τίποτε, κ' ἐκάθησε. Πρῶτος δὲ εἶλε καὶ τὸν λόγον.

— Κατ' ἀνάγκην, ἀξιώτημα κόρις, σὺκῆτη: ἐπὶ αὐτόν. Ὅνομα-ζομαι Ἰερώνυμος Μεσθενέος καὶ εἶμαι δημοδιδάκαλος. Ματατῆθην ἐμέτος εἰς τὴν ὀφρανῶν μικρῶν νηῶν ὅμοι καὶ ἰδοῦ ὅτι πρῶτος με βλέπαις ἀπὸ ἀπῆρτον.

— Καὶ γὼ εἶμαι ὁ καπετάν Μηνῆς Γούμανης. Τὸ νηοῦ μας, κὴρ-Γερώνυμος, εἶνε ὅμοι. Οἱ ἄνθρωποι εἶνε καλοί. Τὰ παιδιὰ εἶνε εἶσοκα καὶ ὅσο γιὰ παιδιὰ φρόνημα—θέλω ὅμοι πάντα καὶ λι-γάκι φατῆντα, αὐτὸ νὰκοῦται—Ἄν μῆτρη εὐχαριστήμενος ἀπ' τὸ τόπος κ' ὁ τόπος ἀπ' τὴν εὐγενία σου, θὰ καθῆσθ; ὅσο θέλεις, γιὰτὶ... χυ !... ὁ καπετάν Μηνῆς, ποὺ λές, ἀλλόγου μου, δὲ θάρησε νὰ γαίνῃ ὅτι δὲν πρέπει.

— Σὺ; εὐχαριστῶ, κόρις καπετάν Μηνῆ Γούμανη.

— Γούμανη... Μῆπος, κὴρ-ἀίσκαλε, ἡ κεραιῶν σου γουστῆρη καὶ ναργιλῆ ;

— Δὲν τὸν συνηθῆκα, κόρις Γούμανη.

— Μὲ συγγεῖρας νὰ σ' ἀρωγῆσω...—με σιγανὴν φωνὴν—πν-τραμένος εἶμαι ;

— Ὁ Θεὸς με διατάξα καὶ εἶμαι ἔγωμος ! Σαλλογησῆτε νὰ ἐκφ-νοῦνῆσαι κατ' ἔτος καὶ ἐνὶ ὅσοις ἔς καὶ τρεῖς—μοὶ συνέθη καὶ αὐτὸ—καὶ τρεῖς τοῦ ἔτους... ἀπὸ τοῦ Βορείου εἰς τὸ Μεσημέριον καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀπυκτοῦ εἰς τὸ Ἀνατολικὸν ὄρειον τοῦ Κρίτου, σῶρον μετ' ἑμοῦ καὶ οἰκογῆνται... ὅπως ἡ γαλῆ τὰ νεογνὰ της...
— Γοῦδοτε ἔγωος, κὴρ-ἀίσκαλε... Μὰ γιὰτὶ, εὐλογημένα, δὲν τραβῆ καὶ ναργιλῆ ; Κῆρυ !

Ὁ καφὲς ἔβρασε.

— Δὲν λέγω ὅτι ὁ ναργιλῆς εἶνε τέρφης τὸν ὀκνηθῶν, ἀλλὰ, πῶ-τως εἶνε εὐδραστος καὶ χροῖμος εἰς τοὺς ἔχοντας ὄρας διαθεσί-μους; δὲ ἀνάπαιον καὶ δὲ ῥέμδην. Ἐγὼ δὲν ἔχω τοιαύτας.

— 'Η κολλή δουλειά τρέει τόν άγέντη, κάρ-δάσκαλα.
— Ένώτε, κόρη Καπετάνια... και οι σκέψεις τόν τρώγουσι βαθύτερον.

— Όσο γι' αυτό μπορεί και νά μήν έχω και πολύ άδικο. Έμένα όμως μου τραβάει σήμερα ή άραξη μου και δεύτερο ναργιλιά. Πάρα κίβερ κ' άλλόγου σου δεύτερον καφέ!... 'Υστερ' άπ' τό κούνημα τού κακίου πάντα καλό κάνα.

— Μά... δικιά νά ένοχληθήτε τσοούτον!...

— Καλή τί 'ν' αυτά που λέε, κάρ-δάσκαλα;... Θανάση!...

Και τό ήχηρότατον παλαμιάκι τού Μηνά, σάν κτύπημα κοντρα-τέμπο, τό συνεπήλωση ή φωνή τού Θανάση.

— Έρτασα!

— Γέμοιό μου, Θανάση, πάλε τόν ναργιλιά. Σήψε στό χέρι σου τό τσομπάκι' μά νά μήν τό πατήσης πολύ, εύλογημένα, και στουμπόση!... Βρήξ' τό λιγότερο... Κάμια κ' έναν έθωμακικό βρασιτό, έ!...

— Άκριθός...

— ... τού κάρ-δάσκαλου από δθ. Μά νάρθω ζαστός, όχι σάν τόν άλλον πού έτι τόν άκούμπω στα χείλη του και τέλειωσε! Γρήγορα όμως... Λοιπόν, είσαι άνόπαντρος, είπαμε. Κ' άγώ τό ήτο. 'Ισως δθ παρηγόρησα. Πού έβρατε... μπορεί νά παρηγορήσε και σέ άλλα... άν και τό σουλοπέ! μας είνε όλο τό ένάντιο.

Και άλλήθεα.

Έως σφράντα χρόνων άνθρωπος ο Μηνάς, μετρίως άναστήματος, καλοθεμένος, με πλείστες φαρμαξίε, δουτιάς και σκαμμένες λίγες, με μπρόστα πού κάθε κίνηση των λές και ήτον καταδίκη' με μάλιστα μαθρα μαγάλα και φλογαρά, με χείλη παχειά με κάτσηρη γραμμή τά δόντια του, με κόνονήκη μύτη με κίπωε; χοχρηότουχη στήν άκρη με παχύ μουστάκι, με πικνά κ' κάτσηρη καλλιό, κοκκινομαλάν-χροινός και φρεσκοξορισμένος, γλαστός, λιγλόλογος και με συχνά κουφοκαστενώνματα...

Αυτός ήταν ο καπετάν Μηνάς' καλακός θαλασσινός, άμείλιος και άπαλίκηςος, άνθρωπος τής δουλειάς και με λίγη γραμματάκια.

Ένα γυναικόμοιο μάτι όμως θά μπορούσε νά διακρίνη έτι μέσα στό χονδρό αυτό τσοούφι ήτον κλασμένη με άγαθότατη και έρπια ψυχή ανθρώπου πού έζήσε πολύ και με πολιτισμένον κόσμο.

Έως πέντητα τσοούρων χρόνων ήνωσ' έπος ο 'Ιερώνυμος, πού φηλοθ άνκητήματος, κάπως εκάρφωτος, κερτός λιγάκι και έραγιακινός, με μάλιστα στακτογάλα, μικρά, στρογγυλά, ήτα με δόλους, πολύ έκφραστικά όμως, πού όρες όρες τά εκάρφωνα σάν πρέας στόν άντερκρόν του με χείλη λαπτά, πού συχνά τά έτραβόσε κατά τά μάγουλά του σάν νά 'θελε νά χαμογελάσει' με δόντια άραιότατα και άνωκα, με μύτη κυρτή και σσοδληρή, στήν άκρη, πού, όσε; φο-ράς μιλούσε και π.όρωνα απάντηος, τήν έζάρωνε' με μουστάκι σάν κατάρες και με γένια σέ φυσική κατάσταση, λιγότερη και άραιά' φαλακρός κατά τό μέρος τής κεφαλής; πού ήταν τό σκέπασε με σκουφίτσες. Χλωμόξανθος χωρίς νά είναι άρρωστιάρος' άλίελαστος με πού έκακιδιότανε εύκολα και έφρικτά άμύλητος με συγγρό-τως και πολυλογιά, όταν κερμιά φορά άποφάσιζε νά τά πη' με συχνόν έρεόθηχα...

Αυτός ήτον ο δημοδιδάσκαλος 'Ιερώνυμος, άνθρωπος τής άπηρεσίας αλλά και πού διαβασιμένος άπέρητος και άκουφός, καθαρώτικός όμως και στό σωμα και στό βούχα του—τά χέρια του και τό πο-κάμισό του τούλάχιτον ύπεσπής'εκα στήν τή γνώμη.

Εύκολα μπορούσε κανείς γινωρίζωντας τόν 'Ιερώνυμον, νά δια-κρίνη τόν άνθρωπον πού ήτον γέννημα γονέων σεμνών, ειρηκικών νομοταγών και καλοκαθαρμένων.

— Άνόπαντρος!... Και πώ; τά κατφέρνεις; με τό νεοκοκρέ σου, κερ—δάσκαλα;

— Α!... άκριθός, κόρη Μηνά, μ' εκάρτα νά ένθωρηθώ κίτι λίαν σσοίωδες...

Ο Θανάσης έφάνη νάρχεται με έλα, κρηθώντας τόν ναργιλιά στών χέρι και τόν καφέ στό άλλο.

— Κόρη 'Αθηνάια!... έφρονίζατε, παρακλήθ, δέ τά άπο-σκασίς μου;

— Για τά πράματα σου; Όσο γιά δαδτα μή σκακντζίσου. Νά, έκει βρίσκοντα έμμορφα-έμμορφα βελμένα, άπάνω σέ δού τραπέζικια, στήν καλύδα από κάτω.

— Είμαι θηλαδή;...

— Μία βελίτικα, μία κπαλιέρα, ένα μεγάλο μποδλοκαι ένα ταμπλίτι

— Έχει καλό;

Ο Θανάσης έφυγε.

— Δέν έχει; βλέπω, και λίγη πράματα, κάρ-δάσκαλα...

— Τά άπολύτως έπαρκή, κόρη Καπετάνια. Είς τόν σάκνον έχω τά μουσ'οπράγματα, είναι παρενοχλούη τήν ζωή τού ανθρώπου. Είς τήν θήκη, ό; είναι κακτανάς εκ τού σχήματος τής, τόν ύψη-λόν μου πύλον, παραγεγεμισμένον, ός λέγουσι κοινώς, δά λαμπε-τών, μακίσων και μακτυλήτων ήώς; είς τό δέμα.. ήώς τό είπα πα-ρακλήθ ο 'Αθηνάσιος;

— Ταμπλίτι.

— Μά συγγερείτε, νά τό σκαμίσω. Είμαι ή πρώτη γνός; ήν άποκοίριζε από τής νήσου όμων. Τό σχετικόν πρós τόν ναργιλιάν λαλιόλογον μού ήτο γινωστόν και άλλοθεν Ταμπ-λί-τι!... Άχαχα... Αυτό λοιπόν τό παραδοξώνυμον ταμπλίτικον, τό περιδεδημένον διά τών σκαποματών τού χαίματος, τής άνείψεως και τού φηνοπώ-ρου, παρήγα; τό σονδόνά μου, τάς προσκαρφαλωθήκα; μου, τά λαυκά έσωτερικά και έξωτερικά μου ένδύματα και ένμαζιλάρια, έδου... έδου τού 'Αθηνάσιου, ό; ατος είνε ο δεύτερος ούτος καφές του... έδου, με είνε άδύνατον νά κερμηθώ είς ξένον μαζιλάριον. Όσον διά στροφή, έχω ήτον σστήμα, τό όποιο; θά ήδωνήμη χί! χί! χί! ν' άποκαλέσε και άνικαλύφην... Άλλ' ό; μή μακρηγορή...

— Όχι, όχι... πές τό κάρ-δάσκαλα! πού μ' άχχρησταί ή κου-δάντα σου.

— Έστο λοιπόν. Όταν μετα-θήρηαι είς χωρίον τι, ός δημοδιδάσκαλος, κατασκευάζω στρωμήν εκ τρωφών κορυφών πούρης, ήτις σούδωπα έλλείπει από τήν 'Ελληνικήν γήν' όταν δά είς νήσον ή; έσοδούων φοκίον...

— Ω, νά πού ζήσης, κάρ-δάσκαλά μου... Μά; πείπει νά ποθμα κίτι, νά ποθμα... τάτοιες κουδάντα; νά χύνονται έτσι... μέσά από ένα ναργιλιά από δθ και ένα καφέ από καί. 'Ας είνε! έχωμ κίερ... Θανάση! άλλαζε μου τό κάρδουνο; τί τίλο έπαθες σήμερα;

— Δέν με ήσπώθηκα όμως και δά τό περιεχόμενον τού κιδώ-τίου μου!...

— Μπρά Θανάση!... έτσι ποδρχεται νά έσωμα μία κλωστού στόν ναργιλιά με πύχ στή θάλασσα! Δέν τραδιά; όλος δόλου... έλα... καλή. Πέρητα τον πιά και πήγανω.

— Κόρη 'Αθηνάια!... μίην στήμην. Έχω νά σ; παρακλέσω και δέ καί; άλλο εκόρη. Νά μού φρονίσατε δέ' έν καθήριον και ήσυον κατάμα.

— Όσο γιά αυτό—παραδέχεται ο Μηνάς—μή σκουτζίσου, κάρ-δάσκαλα. Άκούσε, Θανάση, νά πής τής γρηάς σου νά φρονίσω για δού καλά δωματία. Φιδώνου δού;

— Άκριθός.

— Σί ένα καλό, καστρικό και ήσυο σπίτι. Δέν λέω, κάρ-δάσκαλα, και τίμιο, γιατί όλα τίμια είναι στό νησί μας. 'Ισα με τό μισήμει νάχη βρεθή.

— Και πού μπροστά εκόρη, είπα με άποκαποίθηκα ο Θανάσης.

— Περικλήθ, κόρη 'Αθηνάια... ότε παιδιά...

— Ούτα σκαλιό. Συναπλήρωσαν ο Μηνάς.

— Άλλ' ήώς ούτε 'κακινός. Είμαι άπονοβοί μου εκήρο! κόρη Μηνά, σέ πατενοί! έδου, καθ' ήν ήταν έτριμάζουμ ένα κομηθό έγώ, έφρονόβην έκαίνο!

— Όσο γιά τά κοκόρια μή σκακντζίσου, κάρ-δάσκαλα, τό καίτε κίτε τά εκριδοκλήρωμα κί τά τρώμει—έταν ο Μηνάς; και έξε-καρβίσθη ή μύτη τού 'Ιερώνυμου. — Μή πύχη; Θανάση

— Τι ήσαν έχατε παρακλήθ, κόρη Μηνά; έδου έγώ έσπάρη-τηος είς τάς έπίτα. Κ' εκούνησε ο 'Ιερώνυμος στό αυτί του τό μα-γάλο και εκσημένο προγονικό του ρολόι, σάν νά 'θελε νά τό έσ-πνήση κίτι νά τού ήποδίση τό καθήκόν του' και είπα σγα-σγά γε-λάντα;: «Εδεις 'Ατρώε; υιά;»

— Νά σού πώ!

Και ο Μηνάς έχωσε τό χέρι του μέσά στό σκακίτι του, κορυπω-μένο για τό προνό άντάξι, κ' έδραλ' ένα κατχούσο ρολόι με γον-δρή χρυσή άκουσίθη πού θά μπορούσε μ' αυτή νά έίση και καίτι.

— Όχι τό ζούστο.

Ο 'Ιερώνυμος ένθ έπρόσθηζε τό ρολόι του, έρπία με κρηφή εκτηρητό ματιά στό ρολόι τού Μηνά, ένθ ο Θανάσης; τήν ήρα πού κορυπωότανε ο Μηνάς; ή;σ τόν κίερ νά κλείση στό δάσκαλο τό μάτι, και τρέψη τά δού τού δάσκαλα, νά κούνηση τό κεφάλι του, και νά κέρη κατάρλληλη γκρημάτω θίλωνται; με έλ' αυτό νά παρα-σπήση, πώς ο καπετάν Μηνάς τόν έδα; τόν άργόρη και με τό πα-ρακίνω.

— Δέν γινωρίζω, κόρη Μηνά, καίτι ποίαν ήραν θά δουθώ ένα έμμορμώ ένώσκον τού κίριου Δημάργου, όπως τή άναγγελωτήν άριξίν μου και τή έγχερίση τό σχετικόν τής μεταθέσεως μου έγ-γραφον. Άφού, έννοείται, πρόσρον, εύπραπισθώ ός άμρόζει είς τήν περίστον.

— Καλή έπίτα αυτό πού κάθισα; κάρ-δάσκαλα... Άκούσε Θανάση. Άν πέρη τό μάτι σου πσοθενά τό Δημάργου, πές τού πώ; τόν γινωθε. Τίποτις άλλο.

— Μετά χαρής σου, καπετάν Μηνά.

Και τότε πάλιν, ήρε τήν εύκαρία ο Θανάσης νά κλείση στό δί-σκαλο τό άλλο του τό μάτι, και σήψη τό τρέθο του και νά κέρη τή σχετική γκρημάτω, φανερόντας μ' αυτό, πώς ο Μηνάς είναι ο πανίσχυρος τού τόπου.

— Εύχαριστώ σας, κόρη Μηνά. Και τό έν γίνεται και τό άλλο

δὲν ἀποκλείεται . . . Ἄλλὰ θὰ σὰς παρακαλέσω, κύριε Ἐθανάσιε . . . ἐπιθυμῶ νὰ νιφθῶ καὶ νὰ ρίψω ὀλίγον ψυχρὸν ὕδωρ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου. Εἶναι ἀπὸ τὰς κακὰς μου συνηθειῶς.

— Φραντζεσκοῦλα ! φωνάζει ὁ Μηνᾶς.

— Πρόσταξε, καπετάνιε μου, πρόσταξε ! . . . . .

Κραυγάζει ἀπὸ τὰ παρασκήνια ἡ μητέρα τοῦ Ἐθανάσιου.

— Περιποιήσου τὸν κύρ-Δάσκαλο ἀπὸ ἐδῶ. Πήγαινε μέσα, κύρ Γερώνυμε, καὶ θᾶβρης ὄλα τὰ χρειαζούμενα. Μείνε ἐσὺ, Ἐθανάσιε ἐδῶ . . . Ἄκουσέ με. Αὐτὸς ὁ δάσκαλος μου φαίνεται πῶς εἶναι ἓνας λαμπρὸς ἄνθρωπος. Θὰ περάσωμε μ' αὐτὸν καλὰ. Ὁ Θεὸς μου τὸν ἔστειλε εἰς τὴν ἐρημίᾳ ποῦ μ' ἔρριξ' ἡ τύχη μου, στὸ νησί μας ἐδῶ, ποῦ μόνο γλάρους καὶ τεμπέληδες ἔχομε. Καὶ πολλὰ θὰ εἶδε καὶ πολλὰ θὰ ξέρη. Μοῦ φαίνεται καὶ ἴσιος ἄνθρωπος, ὅπως εἶναι ἔξυπνος καὶ ἀλλοιώτικος εἰς τὴν κουβέντα του. Ἄκουσ' ἐδῶ. Τὸ μεσημέρι νὰ μᾶς ἐτοιμάσῃς στὸ πικτάρι ἀπάνω νὰ φᾶμε ἐγὼ κι' ὁ δάσκαλος. Πήγαινε, φούνισε ὁ, τι θέλεις νὰ πάρῃς καὶ κρασί ἀπ' τοῦ Σταμάτη. Πές του πῶς εἶναι γιὰ μένα.

— Μὰ καὶ τὸ δικό μου . . .

— Πιέτο ἐσὺ τὸ δικό σου κ' ἐγὼ πληρώνω. Ἄκουσε τί σοῦ λέω καὶ λίγα λόγια. Σὰν ἀπονιφτῇ ὁ δάσκαλος, ἄς πάῃ ἡ γρηᾷ σου νὰν τοῦ βρῇ δυὸ καλὰ δωμάτια. Ἔερετε σεις.

— Νὰ τον . . . ἔφθασε κι' ὄλας.

— Μὰ νὰ μείνῃ καὶ κάποιος στὸ μαγαζιῶ μπόρει νὰ θελήσωμε τίποτις.

— Εἶναι τὸ ἀνηψίδι μου ὁ Γεωργῆς.

— Καλὰ, τρέχα τώρα.

— Ἄ . . . αὐτὸ τὸ ψυχρὸν λουτρὸν μοὶ ἦτο ἀπκραιπτόν . . . . . Ἐ ἀγαθὴ ! τί πρόθυμος ! τί περιποιητικὴ αὐτὴ ἡ γηραιὰ Φραγκίσκη .

— Λοιπὸν, κύρ-Δάσκαλε, ποῦ ἔσταθήκαμε ; . . .

— Εἰς τὸ κιβώτιόν μου.

— Ναι, ζωὴ νᾶχῃς. Μὲ τὸν τρόπο ποῦ τὰ λές μὲ κάνεις περίεργο δίχως νᾶμαι.

— Σὰς εὐχαριστῶ, κύριε καπετάν Μηνᾶ.

— Μονάχα καπετάν Μηνᾶ νὰ μὲ λές.

— Ἄπὸ τῆς αὔριον τουλάχιστον. Λοιπὸν εἰς τὸ κιβώτιον ἔχω τὰ βιβλία μου.

— Τὰ βιβλία σου . . . σὲ κοιτᾷ μ' μπαῦλο ! . . . τόσα βιβλία χρειάζεσαι γιὰ νὰ μάθῃς τὰ παιδιὰ λίγα κολλυβογράμματα ; . . .

— Ἄ, ὄχι, παρακαλῶ . . . Αἱ γνώσεις, ἄς μεταδίδω εἰς τὰ παιδιὰ εὐρίσκονται μόνον ἐδῶ, — καὶ ἐκτύπησεν ἑλαφρὰ τὸ κεφάλι του — καὶ εἰς τὰ δι' ἐγκυκλίων καὶ ἰδιαιτέρων συστάσεων ἐπιβεβλημένα βιβλία, τῶν ὁποίων τὴν χρῆσιν ἐπιτρέπω εἰς τοὺς μικροὺς μαθητὰς μου κατὰ καθῆκον. Ἡ ἐν τῷ κιβώτιῳ βιβλιοθήκη μου ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀρχαίους συγγραφεῖς καὶ ἀπὸ ἱστορικά, ἱστοριοδιφικὰ καὶ ἰδίως γεναλογικὰ συγγράμματα. Ἐπάνω εἰς αὐτὰ κεκλιμένος βλέπω τὸν ἥλιον δυόμενον, πολλὰκις δὲ καὶ ἀναθρώσκοντα . . .

— Πᾶσι νὰ πῆ ;

— Κυρίως τὸ ρῆμα λέγεται ἐπὶ καπνοῦ ἐξερχομένου τῆς καπνοδόχης. Τὸ μετεχειρίσθην ὁμῶς ποιητικῇ ἀδείᾳ, ἀντὶ τοῦ ἀνατέλλοντα, ἢ προκειμένου περὶ τῆς θάλασσης ἀναδύοντα, δηλαδὴ ἀναδύμενον.

— Καταλαβαίνω τί μοῦ λές, μὰ ὧρες-ὧρες δάσκαλέ μου, μοῦ κόβεις κάτι ἑλληνικοῦρες ! . . . Ἄς εἶναι κι' αὐταὶς ἔχουν τὸ γούστο τους μόνον ποῦ κάποτε-κάποτε θὰ σὲ ρωτᾶω τί λές, γιὰτί τόσα χρόνια τώρα, λησιμόνησα κι' ἂν ἔμαθα καὶ κάτι καὶ μὴ πρὸς κακοφανισμό σου, κύρ-Γερώνυμέ μου.

— Ἐλευθέρως, ἐλευθέρως . . . Θὰ ἐπεθύμουν καὶ ἐγὼ νὰ μὲ ἀποκαλῆτε ἀπλῶς Ἐρῶνυμον ἢ διδάσκαλον ἔστω καὶ δάσκαλον, ἐπὶ τὸ λαϊκώτερον.

(Ἄκολουθεῖ)